

Zpráva o činnosti Rady vlády pro seniory a stárnutí populace v roce 2008

Rada vlády pro seniory a stárnutí populace byla zřízena usnesením vlády ze dne 22. března 2006 č. 288.

Statut Rady byl schválen usnesením vlády ze dne 22. března 2006 č. 288. Poslední aktualizace Statutu byla provedena usnesením vlády ze dne 17. března 2008 č. 260.

Předkládá: JUDr. Petr Šimerka, ministr práce a sociálních věcí

Výroční zpráva Rady vlády pro seniory a stárnutí populace za rok 2008

(podle závazné osnovy povinné části výroční zprávy poradního orgánu vlády - usnesení vlády č. 175 ze dne 20. února 2002)

Rada ve své činnosti usiluje o vytvoření podmínek pro zdravé, aktivní a důstojné stárnutí a stáří v České republice a aktivní zapojení starších osob do ekonomického a sociálního rozvoje společnosti v kontextu demografického vývoje; usiluje o rovnoprávné postavení seniorů ve všech oblastech života, ochranu jejich lidských práv a o rozvoj mezigeneračních vztahů v rodině a ve společnosti. Její činnosti podrobněji vymezuje článek 2 odst. 2 písm. a) až g) Statutu Rady.

I. Předseda a členové

Předsedou Rady je RNDr. Petr Nečas, místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí. Do funkce předsedy Rady byl jmenován usnesením vlády ze dne 12. prosince 2006 č. 1431.

Místopředsedou Rady je od zřízení Rady dne 22. března 2006 MUDr. Marián Hošek, náměstek ministra práce a sociálních věcí.

Rada má 28 členů, kterými jsou předseda Rady, místopředseda Rady a další členové. V Radě jsou zastoupena ministerstva zdravotnictví, financí, vnitra, školství, mládeže a tělovýchovy, pro místní rozvoj a dopravy, dále předseda Rady vlády České republiky pro lidská práva, místopředseda ČSÚ, zástupci zaměstnanců, zaměstnavatelů, výborů pro sociální politiku a zdravotnictví Parlamentu ČR, samosprávy, zdravotních pojišťoven, odborné veřejnosti, seniorských organizací a nestátních neziskových organizací. Zastoupení uvedených subjektů je předpokladem pro spolupráci při řešení úkolů v působnosti Rady.

Přehled složení Rady

Člen Rady	Funkce v reprezentované instituci	Funkce v Radě	Členem Rady od	Členem Rady do	Členství v pracovních skupinách (PS)
RNDr. Petr Nečas	místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí	předseda	12.12.2006		
MUDr. Marián Hošek	náměstek ministra práce a sociálních věcí	místo-předseda	22.3.2006		
Ing. Bohdan Hejduk	vrchní ředitel, Ministerstvo financí	člen	26.2.2007		

Ing. Pavel Komárek, CSc.	náměstek ministryně školství, mládeže a tělovýchovy	člen	26.2.2007	18.3.2008	člen PS pro trh práce, celoživotní učení a hmotné zabezpečení
prof. Ing. Vlastimil Růžička, CSc.	náměstek ministryně školství, mládeže a tělovýchovy	člen	19.3.2008		člen PS pro celoživotní učení, vzdělávání seniorů a aktivní stárnutí
Ing. Blanka Vysloužilová, MBA	náměstkyně ministra vnitra	člen	18.9.2007	29.7.2008	
Ing. Jiří Jirka	náměstek ministra vnitra	člen	30.7.2008		
MUDr. Markéta Hellerová	náměstkyně ministra zdravotnictví	člen	26.2.2007		
Ing. Jiří Vačkář	náměstek ministra pro místní rozvoj	člen	19.4.2006		člen PS pro bydlení a residenční sociální služby
Ing. Ivo Vykydal	náměstek ministra dopravy	člen	10.8.2007		
Ing. Jan Litomiský	předseda Rady vlády pro lidská práva	člen	20.9.2006		
Ing. Jan Srb	vrchní ředitel Sekce demografie a sociálních statistik ČSÚ	člen	29.3.2007		
PhDr. Pavel Čáslava	člen Výboru pro zdravotnictví a sociální politiku Senátu Parlamentu ČR	člen	29.3.2007		člen PS pro bydlení a residenční sociální služby
Ing. David Kafka	člen Výboru pro sociální politiku Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR				
Mgr. Karel Petrželka	Svaz průmyslu a dopravy ČR	člen	29.3.2007		člen PS pro celoživotní učení, vzdělávání seniorů a aktivní stárnutí
Ing. Jaroslav Ulma	Českomoravská konfederace odborových svazů ČR	člen	19.4.2006		člen PS pro celoživotní učení, vzdělávání seniorů a aktivní stárnutí
PhDr. Jindřich Kadlec	Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR	člen	5.11.2007		
MUDr. Jiří Bek	prezident Svazu zdravotních pojišťoven ČR	člen	19.4.2006		člen PS pro zdravotní a sociální politiku, zdravotní a sociální služby
MUDr. Pavel Horák, CSc., MBA	ředitel, Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR	člen	26.2.2007		člen PS pro zdravotní a sociální politiku, zdravotní a sociální služby
Ing. Hana Příleská	radní Zlínského kraje, Asociace krajů ČR	člen	25.10.2007		
Mgr. Lubomír Pospíšil	náměstek primátora města Ostravy, Svaz měst a obcí ČR	člen	26.2.2007		člen PS pro bydlení a residenční sociální služby

Mgr. Jan Lorman	ředitel občanského sdružení Život 90	člen	19.4.2006		předseda PS pro podporu informovanosti, společenské participace a odstraňování diskriminace starších lidí a předseda Ad hoc pracovní skupiny pro ICT
prof. Ing. Petr Vavřín, DrSc.	předseda Asociace univerzit třetího věku	člen	25.3.2008		předseda PS pro celoživotní učení, vzdělávání seniorů a aktivní stárnutí
Jiří Horecký, B.A.et B.A.(Hons)	prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR		27.8.2007		předseda PS pro bydlení a residenční sociální služby
JUDr. Václav Roubal	předseda Sdružení křesťanských seniorů	člen	19.4.2006		člen PS pro podporu informovanosti, společenské participace a odstraňování diskriminace starších lidí
RSDr. Zdeněk Pernes	předseda Rady seniorů ČR	člen	19.4.2006		předseda PS pro zdravotní a sociální politiku, zdravotní a sociální služby
prof. RNDr. PhMr. Jan Solich, CSc.	místopředseda Rady seniorů ČR	člen	19.4.2006		člen PS pro podporu informovanosti, společenské participace a odstraňování diskriminace starších lidí
MUDr. Iva Holmerová, Ph.D.	zástupce odborné veřejnosti	člen	19.4.2006		předsedkyně Ad hoc pracovní skupiny pro dlouhodobou péči členka PS pro zdravotní a sociální politiku, zdravotní a sociální služby
MUDr. Zdeněk Kalvach, CSc.	zástupce odborné veřejnosti	člen	19.4.2006		člen PS pro zdravotní a sociální politiku, zdravotní a sociální služby
JUDr. Vít Samek	zástupce odborné veřejnosti	člen	19.4.2006		

II. Sekretariát Rady vlády pro seniory a stárnutí populace

Funkci sekretariátu Rady vykonává Odbor sociálních služeb a sociálního začleňování (Oddělení politiky sociálního začleňování) Ministerstva práce a sociálních věcí. Vedoucím sekretariátu je JUDr. Štefan Čulík, vedoucí Oddělení politiky sociálního začleňování, který v souladu s pokyny předsedy Rady řídí činnost sekretariátu a odpovídá za plnění jeho úkolů.

Oddělení politiky sociálního začleňování má celkem 6 funkčních míst (1 vedoucí + 5). Činnost sekretariátu zajišťuje jeden pracovník Oddělení politiky sociálního začleňování vedle další agendy v působnosti oddělení. Sekretariát zpracovává odborné podklady pro jednání Rady na základě pokynů předsedy a místopředsedy Rady, soustřeďuje podklady a informace potřebné pro činnost Rady a administrativně a organizačně zabezpečuje činnost Rady (připravuje zasedání Rady, pořizuje zápisy ze zasedání, zveřejňuje a aktualizuje informace o činnosti Rady a související informace na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí). Oddělení politiky sociálního začleňování se kromě funkce sekretariátu Rady zabývá zejména problematikou sledování situace starších a zdravotně postižených osob, problematikou sociálního začleňování a lidských práv, problematikou rehabilitace, návaznosti sociálních a zdravotních služeb, mezinárodní spoluprací v této oblasti apod.

III. Přehled činnosti

Rada byla zřízena v březnu 2006 a svou činnost zahájila v dubnu 2006. Rada se v roce 2008 sešla třikrát, a to na 6. až 8. zasedání.

Program 6. zasedání Rady (25. března 2008)

1. Zpráva o činnosti Rady vlády pro seniory a stárnutí populace a jejích pracovních skupin v roce 2007 (včetně plánu činnosti Rady na rok 2008)
2. Závěry Ministerské konference EHK OSN o stárnutí (Leónská ministerská deklarace)
3. Doporučení Rady vlády pro seniory a stárnutí populace k tématům předsednictví České republiky v Radě Evropské unie v 1. pololetí roku 2009
4. Doporučení Rady vlády pro seniory a stárnutí populace k podpoře globální konference Mezinárodní federace pro stárnutí v Praze na podzim roku 2010
5. Návrhy pracovních skupin na opatření k realizaci doporučení veřejného ochránce práv uvedených ve Zprávě z návštěv zařízení sociálních služeb pro seniory
6. Návrhy opatření Ad hoc pracovní skupiny pro dlouhodobou péči v oblasti dlouhodobé péče
7. Různé

Program 7. zasedání Rady (24. června 2008)

1. Stanovisko veřejného ochránce práv ke změnám v oblasti sociálního zabezpečení a jejich dopadu na rodiny a seniory
2. Návrh Ad hoc pracovní skupiny pro dlouhodobou péči na opatření v oblasti dlouhodobé péče
3. Návrhy pracovních skupin na opatření k realizaci doporučení veřejného ochránce práv uvedených ve Zprávě z návštěv zařízení sociálních služeb pro seniory
4. Využití ICT ve službách pro seniory (Transformace tísňové péče pro seniory a zdravotně postižené občany v komplexní portfolio občanských služeb)
5. Zpráva o výsledcích anketního šetření v domovech pro seniory
6. Informace o stavu příprav aktivit v rámci českého předsednictví v Radě EU
7. Různé

Program 8. zasedání Rady (16. prosince 2008)

1. Informace o aktivitách k realizaci Národního programu přípravy na stárnutí na období let 2008 až 2012
2. Výstupy a návrhy Ad hoc pracovní skupiny pro informační a komunikační technologie
3. Situace v oblasti geriatrické a dlouhodobé péče
4. Informace o stavu příprav aktivit v rámci českého předsednictví v Radě EU
5. Různé

Pracovní skupiny Rady a jejich předsedové:

1. Pracovní skupina pro zdravotní a sociální politiku, zdravotní a sociální služby - předseda RSDr. Zdeněk Pernes
2. Pracovní skupina pro celoživotní učení, vzdělávání seniorů a aktivní stárnutí – předseda prof. Ing. Petr Vavřín, DrSc.
3. Pracovní skupina pro podporu informovanosti, společenské participace a odstraňování diskriminace starších lidí – předseda Mgr. Jan Lorman
4. Pracovní skupina pro bydlení a residenční sociální služby – předseda Jiří Horecký, B.A.et B.A.(Hons)
5. Ad hoc pracovní skupina pro dlouhodobou péči – předsedkyně doc. MUDr. Iva Holmerová, Ph.D.
6. Ad hoc pracovní skupina pro informační a komunikační technologie (ICT) - předseda Mgr. Jan Lorman

1. Pracovní skupina pro zdravotní politiku, zdravotní a sociální služby se zaměřovala na monitorování situace v oblasti zdravotnictví a sociálních služeb, legislativních návrhů a dalších opatření příslušných resortů v této oblasti. Pracovní skupina se zaměřovala na problematiku zdravotní a sociální politiky v kontextu stárnutí populace rozvoj zdravotních a sociálních služeb.

2. Pracovní skupina pro celoživotní učení, vzdělávání seniorů a aktivní stárnutí se zaměřovala na problematiku rozvoje celoživotního učení a vzdělávání a zaměstnanosti a zaměstnatelnosti starších osob (50 +) v kontextu situace na trhu práce a stárnutí populace.

3. Pracovní skupina pro podporu informovanosti, společenské participace a odstraňování diskriminace starších lidí se zaměřovala na problematiku zvyšování povědomí o stárnutí a stáří, otázky diskriminace a ageismu, prevence zneužívání a násilí na seniorech (elder abuse), pozitivní přístupy ke starším lidem a zvyšování povědomí o lidských právech.

4. Pracovní skupina pro bydlení a residenční sociální služby se zaměřovala na problematiku residenčních sociálních služeb, monitorování kvality, respektování lidských práv, dostupnost a návaznost dalších sociálních a zdravotních služeb a problematice rozvoje bydlení stáří přátelskému.

5. Ad hoc pracovní skupina pro dlouhodobou péči se intenzivně věnovala problematice dlouhodobé péče, přípravě návrhů v této oblasti, monitorováním a připomínkováním opatření Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva zdravotnictví v této oblasti atd. Skupina kladla důraz na rozvíjení geriatrické a služeb dlouhodobé péče, rozvoj systému vzdělávání pracovníků v sociálních a zdravotních službách, zkvalitnění posuzování zdravotního stavu seniorů v systému sociálních služeb.

6. Ad hoc pracovní skupina pro informační a komunikační technologie (ICT) se zaměřovala na problematiku a možnosti využití ICT ve službách pro seniory. Věnovala se zejména problematice podpory života v domácím prostředí (tísňová péče) a dalšímu využití ICT v sociálních, zdravotních a dalších službách (integrace informací, nabídky služeb atd.). Skupina prezentovala konkrétní návrhy a projekt využití a rozvoje ICT v této oblasti.

Pracovní skupiny nemají vlastní statut, podle schváleného jednacího řádu jednají neformálně a rozhodují konsensuálně. Podle článku 6 odst. 3 statutu Rady se pracovní skupiny zabývají dílčími otázkami z oblasti působnosti Rady, zejména připravují podklady pro zasedání Rady. Členové Rady se přitom mohou účastnit jednání všech pracovních skupin. Podle odst. 2 článku 6 statutu Rady mohou být k práci v pracovní skupině Rady přizváni i externí spolupracovníci. Externími spolupracovníky pracovních skupin Rady by měli být uznávaní odborníci na danou problematiku, kteří budou do pracovních skupin přizváni předsedou pracovní skupiny. Členové pracovních skupin mohou předsedovi takové odborníky navrhnout. Externí spolupracovníci se účastní jednání pracovních skupin jako stálí spolupracovníci. Spolupracující organizace jsou dány zejména zastoupením organizací a subjektů v Radě.

IV. Výstupy

Rada a její pracovní skupiny významně přispívají k odborné diskusi problematiky spojené s kvalitou života seniorů a stárnutím populace. Rada a pracovní skupiny se významně podílí na tvorbě a monitorování Národního programu přípravy na stárnutí na období let 2008 až 2012, včetně přípravy konkrétních podnětů k jeho plnění.

Sekretariát Rady spolupracuje s organizacemi seniorů a dalšími subjekty a prostřednictvím Ministerstva práce a sociálních věcí podporuje aktivity zaměřené na danou problematiku, včetně organizování konferencí a vydávání materiálů. Sekretariát Rady se podílel na přípravě podkladů pro práci Rady a také pro další organizace a využíval přitom spolupráce s experty a organizacemi zastoupenými v Radě.

Na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (Rady vlády pro seniory a stárnutí populace) jsou průběžně zveřejňovány informace o činnosti Rady. Stránky zahrnují informace o členech, dokumenty týkající se Rady (např. statut, jednací řád, relevantní usnesení vlády, záznamy ze zasedání atd.), zprávy o plnění Národního programu přípravy na stárnutí na období let 2003 až 2007, koncepční dokumenty, informace o událostech a aktivitách týkajících se kvality života seniorů a stárnutí populace a odkazy na další zdroje (viz <http://www.mpsv.cz/cs/2897>). K dispozici je rovněž anglická verze stránek Rady (viz <http://www.mpsv.cz/en/4538>).

Rozvíjí se spolupráce se sociálními partnery, neziskovými a seniorskými organizacemi, regionální a místní samosprávou.

Dne 9. ledna 2008 vláda usnesením č. 8 schválila Národní program přípravy na stárnutí na období let 2008 až 2012. Pravidelné monitorování plnění programu prostřednictvím Rady vytváří předpoklady pro efektivnější řešení problémů v oblastech významných pro kvalitu života seniorů v České republice. Mezi tyto oblasti patří zejména podpora aktivního stárnutí, pozitivního a realistického pohledu na stáří a stárnutí populace, rozvoj prostředí a komunit vstřícných ke stáří, zlepšení zdraví a zdravotní péče o seniory, podpora rodin a pečovatелů, participace na životě společnosti a ochrana lidských práv.

Někteří členové Rady jsou mediálně aktivní, prezentují svá stanoviska ve sdělovacích prostředcích a přispívají k plnění poslání Rady také v rámci svých profesních organizací a aktivit.

V dalším období je potřeba zlepšit a konkretizovat podněty Rady vůči vládě, aktivněji spolupracovat s Ministerstvem práce a sociálních věcí a dalšími klíčovými resorty, a veřejnosti a přispět ke kultivovanému přístupu ke stáří a starým lidem jak v odborné, profesní a laické veřejnosti, tak ve sdělovacích prostředcích.

Rada jako poradní a iniciativní orgán vlády může sehrát významnou roli při řešení konkrétních problémů konkrétních seniorů a vytvoření podmínek pro zkvalitnění života seniorů a navrhnout změny v reakci na demografický vývoj, vést ke zviditelnění existujících dobrých projektů a přístupů v jednotlivých oblastech. Rada vytváří prostor

pro diskusi o konkrétních problémech a její názor by měl být vzhledem k zastoupení všech odpovídajících subjektů respektovaný.

V průběhu roku 2009 bude Rada pokračovat v rozvíjení své činnosti, spolupráce, kontaktů a přispěje svými věcnými návrhy a doporučeními k tvorbě politiky v jednotlivých oblastech.

V. Rozdělení dotací

Netýká se Rady vlády pro seniory a stárnutí populace.

VI. Zahraničí

Rada vlády není členem žádné mezinárodní instituce. Její sekretariát spolupracuje s mezinárodními organizacemi, připravuje stanoviska k problematice stárnutí populace pro mezinárodní organizace (OSN, EU, OECD a další).

VII. Výdaje v Kč za sledovaný rok

Náklady na činnost Rady, včetně jejího sekretariátu jsou hrazeny z rozpočtu Ministerstva práce a sociálních věcí. Jak již bylo uvedeno, funkci sekretariátu Rady vykonává oddělení politiky sociálního začleňování ministerstva v rámci své agendy. V rámci běžných provozních výdajů ministerstva jsou hrazeny platy zaměstnanců, povinné pojistné, spotřeba materiálu pro administrativní činnost, výpočetní technika, fax, telefony apod., a to bez účetního rozlišení, zda jde o činnost ve prospěch Rady nebo Ministerstva práce a sociálních věcí. Jednání Rady a jejich pracovních skupin se konají v prostorách Ministerstva práce a sociálních věcí. Členové Rady nemají nárok na odměnu za výkon funkce, jedná se o veřejnou funkci.

VIII. Plán činnosti a rozpočet

Plán práce Rady na rok 2009 byl projednán a schválen Radou na 9. zasedání Rady dne 28. dubna 2009. Jedná se o základní plán, který je možno průběžně a operativně měnit a doplňovat. Podle statutu Rady se zasedání konají dle potřeby, nejméně však třikrát ročně. Na rok 2009 jsou plánována tři zasedání:

9. zasedání Rady (duben 2009)

1. Zpráva o činnosti Rady v roce 2008 a plán činnosti Rady na rok 2009
2. Principy koncepce zdravotních a sociálních služeb (dlouhodobá péče)
3. Analýza inspekcí poskytování sociálních služeb
4. Stanovisko k prioritám a realizaci podpory vědy a výzkumu
5. Informace o aktivitách v rámci českého předsednictví v Radě EU
6. Různé

10. zasedání Rady (červenec/srpen 2009)

1. Informace o aktivitách k realizaci Národního programu přípravy na stárnutí na období let 2008 až 2012
2. Návrhy pracovních skupin, resp. členů Rady na doporučení vládě
3. Různé

11. zasedání Rady (listopad 2009)

1. Návrhy pracovních skupin, resp. členů Rady na doporučení vládě
2. Různé

***

Výroční zpráva za rok 2008 byla projednána a schválena na 9. zasedání Rady vlády pro seniory a stárnutí populace dne 28. dubna 2009.